

Regeringens proposition

1975/76:147

om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m.

beslutad den 26 februari 1976.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

G. E. STRÄNG

ANNA-GRETA LEIJON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att kommuner, landstingskommuner och församlingar får kompensation för minskning av skatteunderlag på grund av 1974 års skattereform. Till grund för beräkningarna ligger ett beräknat skattebortfall för kommunerna på ca 1 500 milj. kr. för år 1975. Kompensationen tillgodoförs första gången år 1977 och avses utgå på grundval av justerat skatteunderlag. Utöver kompensationen på ca 1 500 milj. kr. för år 1975 utgår under år 1977 även förskott för detta år med ett belopp i samma storleksordning.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt

Härigenom föreskrives att 1, 2, 3 och 5 §§ lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Kommuns och annan menighets utdebitering av skatt skall bestämmas i förhållande till det antal skattekronor och skatteören, som vid närmast föregående års taxering påförts de skattskyldiga, *minskat* enligt 2 § och ökat med det antal skattekronor, som staten skall tillskjuta enligt lagen (1973:433) om skatteutjämningsbidrag och med bidragsunderlag enligt bestämmelserna om skattebortfallsbidrag.

Kommuns och annan menighets utdebitering av skatt skall bestämmas i förhållande till det antal skattekronor och skatteören, som vid närmast föregående års taxering påförts de skattskyldiga, *justerat* enligt 2 § och ökat med det antal skattekronor, som staten skall tillskjuta enligt lagen (1973:433) om skatteutjämningsbidrag och med bidragsunderlag enligt bestämmelserna om skattebortfallsbidrag.

2 §²

Vid tillämpning av 1 § skall i skatteunderlaget icke inräknas skattekronor och skatteören som kan anses hänföra sig till följande skattepliktiga intäkter, nämligen dels sjukpenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller ersättning enligt förordningen (1954:249) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring i civilförsvaret, kungörelsen (1962:607) om ersättning på grund av verksamhet för brandsläckning m. m., kungörelsen (1961:457) om ersättning på grund av medverkan i skyddsarbete vid olyckor i atomanläggningar m. m., förordningen (1954:250) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt m. m., lagen (1954:246) om krigsförsäkring för sjömän m. fl., militärsämningsförordningen (1950:261) och lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare, allt till den del sjukpenningen eller ersättningen grundas på förvärvsinkomst av minst 4 500 kronor för år, dels föräldrapenning och vårdbidrag enligt lagen om allmän försäkring, dels timstudiestöd, inkomstbidrag och vuxenstudiebidrag en-

¹ Lagen omtryckt 1973:437.

² Senaste lydelse 1975:330.

Nuvarande lydelse

ligt studiestödslagen (1973:349), dels dagpenning från arbetslöshetsförsäkringen och kontant arbetsmarknadsstöd, dels utbildningsbidrag vid arbetsmarknadsutbildning såvitt avser dagpenning och stimulansbidrag. Inläkterna upptages härvid till belopp som anges på kontrolluppgift enligt taxeringslagen (1956:623).

Vid beräkning av skatteunderlaget för fysisk person skall avdrag vidare göras för skattekonor och skatteören, som kan anses motsvara sjukpenning, vilken vid arbetsgivarinträde enligt 3 kap. 16 § lagen (1962:381) om allmän försäkring för honom uppburits av arbetsgivaren, om arbetsgivarinträdet skett den 9 november 1973 eller senare.

Föreslagen lydelse

Vid beräkning av antalet skattekonor och skatteören skall såvitt gäller avdrag för sjukförsäkringsavgift enligt 46 § 2 mom. 3), grundavdrag enligt 48 § och avdrag för nedsatt skatteförmåga enligt 50 § 2 mom. fjärde stycket kommunalskattelagen (1928:370) tillämpas de regler som gäller vid 1975 års taxering.

3 §

Länsstyrelsen skall senast den 10 september varje år lämna kommun, landstingskommun och församling uppgift om det skatteunderlag, som enligt 2 § skall *undantagas* vid bestämmande av utdebitering.

Länsstyrelsen skall senast den 10 september varje år lämna kommun, landstingskommun och församling uppgift om det skatteunderlag, som enligt 2 § skall *beaktas* vid bestämmande av utdebitering.

5 §

Talan mot länsstyrelsens beslut enligt denna lag föres hos *Konungen* genom besvär.

Talan mot länsstyrelsens beslut enligt denna lag föres hos *regeringen* genom besvär.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2 Förslag till

Lag om ändring i kommunallagen (1953:753)

Härigenom föreskrives att 72 § kommunallagen (1953:753)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Kommun äger av statsverket uppbära allmän kommunalskatt med belopp, motsvarande vad som skulle utgå på grundval av det antal skattekronor och skatteören, som vid taxering för visst år påföras de till kommunen skattskyldiga, efter det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för nästföregående år. Vid beräkningen av antalet skattekronor och skatteören beaktas *dock icke sådana som bestämmas enligt 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Har jämlikt 13 § femte stycket annan utdebiteringsgrund slutligen fastställts än som beslutats vid sammanträde med kommunfullmäktige före utgången av november månad, skall till grund för utbetalningen läggas den utdebitering, som bestämts i samband med utgifts- och inkomststatens fastställande. Har dödsbo enligt 75 § kommunalskattelagen (1928:370) medgivits befrielse från att erlagga allmän kommunalskatt, skall belopp, som kommunen eljest ägde uppbära av statsverket, nedsättas i motsvarande mån.*

Kommunen äger av statsverket såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av taxeringsnämnds beslut visst år (taxerings-

Föreslagen lydelse

72 §²

Kommun äger av statsverket uppbära allmän kommunalskatt med belopp, motsvarande vad som skulle utgå på grundval av det antal skattekronor och skatteören, som vid taxering för visst år påföras de till kommunen skattskyldiga, efter det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för nästföregående år. Vid beräkningen av antalet skattekronor och skatteören beaktas *bestämmelserna i 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Har jämlikt 13 § femte stycket annan utdebiteringsgrund slutligen fastställts än som beslutats vid sammanträde med kommunfullmäktige före utgången av november månad, skall till grund för utbetalningen läggas den utdebitering, som bestämts i samband med utgifts- och inkomststatens fastställande.*

Kommunen äger av statsverket såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av taxeringsnämnds beslut visst år (taxerings-

¹ Lagen omtryckt 1969:765.

² Senaste lydelse 1973:438.

Nuvarande lydelse

året) rörande taxering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. Vid beräkningen av förskottsbeloppet *beräknas dock icke* skattekonor och skatteören *som bestämmas* enligt 2 § lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i kommunens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den allmänna kommunalskatt, som kommunen äger uppbära av statsverket på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i fjärde stycket utanordnas.

Föreslagen lydelse

året) rörande taxering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. Vid beräkningen av förskottsbeloppet *justeras antalet* skattekonor och skatteören enligt 2 § lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i kommunens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den allmänna kommunalskatt, som kommunen äger uppbära av statsverket på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i fjärde stycket utanordnas.

Är antalet hos länsstyrelsen registrerade kyrkobokförda invånare i kommunen vid mitten av augusti månad taxeringsåret större än det var vid mitten av augusti månad två år tidigare skall förskott, beräknat enligt andra stycket, ökas i förhållande till ökningen i kommunens invånarantal mellan angivna tidpunkter. Sådant ökat förskott ingår i kommunens fordran hos statsverket och avräknas enligt andra stycket. Länsstyrelsen skall senast den 10 september lämna kommunen uppgift om det invånarantal och det däremot svarande uppräknade skatteunderlag, som skall ligga till grund för beräkningen.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör kommunens fordran hos statsverket enligt första, andra och tredje styckena, skall länsstyrelsen under samma år utanordna till kommunen med en sjättedel å åttonde dagen i var och en av månaderna januari, mars, maj, juli, september och november. Är kommunens fordran icke uträknad vid utbetalningstillfället i januari månad, skall vid detta tillfälle utbetalas samma belopp som utbetalas i november månad nästföregående år; dock må länsstyrelsen, då särskilda skäl föranleda därtill, förordna att utbetalning skall ske med annat belopp. Därest det i januari månad utbetalade beloppet icke motsvarar en sjättedel av kommunens fordran, skall härav betingad jämkning ske av det belopp, som utbetalas i mars månad.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången i fråga om kommunalskatt som påföres på grundval av 1976 års taxering.

3 Förslag till

Lag om ändring i kommunallagen (1957:50) för Stockholm

Härigenom föreskrives att 76 § kommunallagen (1957:50) för Stockholm¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

76 §²

Kommunen äger av statsverket uppbära allmän kommunalskatt med belopp, motsvarande vad som skulle utgå på grundval av det antal skattekronor och skatteören, som vid taxering för visst år påföras de till kommunen skattskyldiga, efter det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för nästföregående år. Vid beräkningen av antalet skattekronor och skatteören beaktas *dock icke sådana som bestämmas enligt 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Har dödsbo enligt 75 § kommunalskattelagen (1928:370) medgivits befrielse från att erlägga allmän kommunalskatt, skall belopp, som kommunen eljest ägde uppbära av statsverket, nedsättas i motsvarande mån.*

Kommunen äger av statsverket såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av taxeringsnämnds beslut visst år (taxeringsåret) rörande taxering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. Vid beräkningen av förskottsbeloppet be-

Kommunen äger av statsverket uppbära allmän kommunalskatt med belopp, motsvarande vad som skulle utgå på grundval av det antal skattekronor och skatteören, som vid taxering för visst år påföras de till kommunen skattskyldiga, efter det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för nästföregående år. Vid beräkningen av antalet skattekronor och skatteören beaktas *bestämmelserna i 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt.*

Kommunen äger av statsverket såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av taxeringsnämnds beslut visst år (taxeringsåret) rörande taxering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. Vid beräkningen av förskottsbeloppet *jus-*

¹ Lagen omtryckt 1969:766.

² Senaste lydelse 1973:439.

Nuvarande lydelse

aktas dock icke skattekronor och skatteören som bestämmas enligt 2 § lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i kommunens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den allmänna kommunalskatt, som kommunen äger uppbära av statsverket på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i fjärde stycket utanordnas.

Är antalet hos länsstyrelsen registrerade kyrkobokförda invånare i kommunen vid mitten av augusti månad taxeringsåret större än det var vid mitten av augusti månad två år tidigare skall förskott, beräknat enligt andra stycket, ökas i förhållande till ökningen i kommunens invånarantal mellan angivna tidpunkter. Sådant ökat förskott ingår i kommunens fordran hos statsverket och avräknas enligt andra stycket. Länsstyrelsen skall senast den 10 september lämna kommunen uppgift om det invånarantal och det däremot svarande uppräknade skatteunderlag, som skall ligga till grund för beräkningen.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör kommunens fordran hos statsverket enligt första, andra och tredje styckena, skall länsstyrelsen under samma år utanordna till kommunen med en sjättedel å åttonde dagen i var och en av månaderna januari, mars, maj, juli, september och november. Är kommunens fordran icke uträknad vid utbetalningstillfället i januari månad, skall vid detta tillfälle utbetalas samma belopp som utbetalas i november månad nästföregående år; dock må länsstyrelsen, då särskilda skäl föranleda därtill, förordna att utbetalning skall ske med annat belopp. Därest det i januari månad utbetalade beloppet icke motsvarar en sjättedel av kommunens fordran, skall härav betingad jämkning ske av det belopp, som utbetalas i mars månad.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången i fråga om kommunalskatt som påföres på grundval av 1976 års taxering.

Föreslagen lydelse

teras antalet skattekronor och skatteören enligt 2 § lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i kommunens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den allmänna kommunalskatt, som kommunen äger uppbära av statsverket på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i fjärde stycket utanordnas.

4 Förslag till

Lag om ändring i landstingslagen (1954:319)

Härigenom föreskrives att 76 § landstingslagen (1954:319)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

76 §²

Landstingskommunen äger av statsverket uppbära landstingsmedel med belopp, motsvarande vad som skulle utgå på grundval av det antal skattekronor och skatteören, som vid taxering för visst år påföras de till landstingskommunen skattskyldiga, efter det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för nästföregående år. Vid beräkningen av antalet skattekronor och skatteören beaktas *dock icke sådana som bestämmas enligt 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Har dödsbo enligt 75 § kommunalskattelagen (1928:370) medgivits befrielse från att erlagga landstingsmedel, skall belopp, som landstingskommunen eljest ägde uppbära av statsverket, nedsättas i motsvarande mån.*

Landstingskommunen äger av statsverket såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av taxeringsnämnds beslut visst år (taxeringsåret) rörande taxering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. Vid beräkningen av förskottsbeloppet *beaktas dock icke* skattekronor

Landstingskommunen äger av statsverket uppbära landstingsmedel med belopp, motsvarande vad som skulle utgå på grundval av det antal skattekronor och skatteören, som vid taxering för visst år påföras de till landstingskommunen skattskyldiga, efter det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för nästföregående år. Vid beräkningen av antalet skattekronor och skatteören beaktas *bestämmelserna i 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt.*

Landstingskommunen äger av statsverket såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av taxeringsnämnds beslut visst år (taxeringsåret) rörande taxering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. Vid beräkningen av förskottsbeloppet *justeras antalet* skattekronor och

¹ Lagen omtryckt 1972:101.

² Senaste lydelse 1973:440.

Nuvarande lydelse

och skatteören som bestämmas enligt 2 § lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i landstingskommunens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot de landstingsmedel, som landstingskommunen äger uppbära av statsverket på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i fjärde stycket utanordnas.

Är antalet hos länsstyrelsen registrerade kyrkobokförda invånare i landstingskommunen vid mitten av augusti månad taxeringsåret större än det var vid mitten av augusti månad två år tidigare skall förskott, beräknat enligt andra stycket, ökas i förhållande till ökningen i landstingskommunens invånarantal mellan angivna tidpunkter. Sådant ökat förskott ingår i landstingskommunens fordran hos statsverket och avräknas enligt andra stycket. Länsstyrelsen skall senast den 10 september lämna landstingskommun uppgift om det invånarantal och det däremot svarande uppräknade skatteunderlag, som skall ligga till grund för beräkningen.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör landstingskommunens fordran hos statsverket enligt första, andra och tredje styckena, skall länsstyrelsen under samma år utanordna till landstingskommunens förvaltningsutskott med en sjättedel å åttonde dagen i var och en av månaderna januari, mars, maj, juli, september och november. Är landstingskommunens fordran icke uträknad vid utbetalningstillfället i januari månad, skall vid detta tillfälle utbetalas samma belopp som utbetalas i november månad nästföregående år; dock må länsstyrelsen, då särskilda skäl föranleda därtill, förordna att utbetalning skall ske med annat belopp. Därest det i januari månad utbetalade beloppet icke motsvarar en sjättedel av landstingskommunens fordran, skall härav betingad jämkning ske av det belopp, som utbetalas i mars månad.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången i fråga om landstingsskatt som påföres på grundval av 1976 års taxering.

Föreslagen lydelse

skatteören enligt 2 § lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i landstingskommunens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot de landstingsmedel, som landstingskommunen äger uppbära av statsverket på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i fjärde stycket utanordnas.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1961:436) om församlingsstyrelse

Härigenom föreskrives att 84 § lagen (1961:436) om församlingsstyrelse¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

84 §²

Församling äger av statsverket uppbära församlingsskatt med belopp, motsvarande vad som skulle utgå på grundval av det antal skatte-kronor och skatteören, som vid taxering för visst år påföras de till församlingen skattskyldiga, efter det belopp för skatte-krona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för nästföregående år. Vid beräkningen av antalet skatte-kronor och skatteören beaktas *dock icke sådana som bestämmas enligt 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Har skattskyldig enligt lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan åtnjutit lindring i skattskyldigheten till församlingen eller har dödsbo enligt 75 § kommunalskattelagen (1928:370) medgivits befrielse från att erlägga skatt till församlingen,* skall belopp, som församlingen eljest ägde uppbära av statsverket, nedsättas i motsvarande mån.

Församlingen äger av statsverket såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av taxerings-nämnds beslut visst år rörande tax-

Församling äger av statsverket uppbära församlingsskatt med belopp, motsvarande vad som skulle utgå på grundval av det antal skatte-kronor och skatteören, som vid taxering för visst år påföras de till församlingen skattskyldiga, efter det belopp för skatte-krona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för nästföregående år. Vid beräkningen av antalet skatte-kronor och skatteören beaktas *bestämmelserna i 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Har skattskyldig enligt lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan åtnjutit lindring i skattskyldigheten till församlingen,* skall belopp, som församlingen eljest ägde uppbära av statsverket, nedsättas i motsvarande mån.

Församlingen äger av statsverket såsom förskott uppbära det belopp, som på grundval av taxerings-nämnds beslut visst år rörande tax-

¹ Lagen omtryckt 1972:228.

² Senaste lydelse 1973:442.

Nuvarande lydelse

ering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. Vid beräkningen av förskottsbeloppet *beaktas dock icke* skattekonor och skatteören *som bestämmas* enligt 2 § lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i församlingens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den församlingsskatt, som församlingen äger uppbära av statsverket på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör församlingens fordran hos statsverket enligt första och andra styckena, skall länsstyrelsen under samma år utanordna till kommun, i vilken församlingen är belägen, med en sjättedel å åttonde dagen i var och en av månaderna januari, mars, maj, juli, september och november. Är församlingens fordran icke uträknad vid utbetalningstillfället i januari månad, skall vid detta tillfälle utbetalas samma belopp som utbetalades i november månad nästföregående år; dock må länsstyrelsen, då särskilda skäl föranleda därtill, förordna att utbetalning skall ske med annat belopp. Dürest det i januari månad utbetalade beloppet icke motsvarar en sjättedel av församlingens fordran, skall härav betingad jämkning ske av det belopp, som utbetalas i mars månad. Kommunen skall därefter avlämna medlen till kyrkorådet.

Länsstyrelsen skall senast den 8 mars till församlingen överlämna för nästföregående år upprättad redovisning över församlingen tillkommande och till församlingen utanordnad församlingsskatt.

Närmare föreskrifter angående dylik redovisning meddelas av *Konungen* eller den myndighet *Konungen* förordnar.

Föreslagen lydelse

ering till kommunal inkomstskatt beslutats till utdebitering för nästkommande år. Vid beräkningen av förskottsbeloppet *justeras antalet* skattekonor och skatteören enligt 2 § lagen med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt. Vad sålunda beslutats till utdebitering ingår i församlingens fordran hos statsverket vid ingången av året näst efter det, då beslutet fattades. Förskottet avräknas mot den församlingsskatt, som församlingen äger uppbära av statsverket på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Närmare föreskrifter angående dylik redovisning meddelas av *regeringen* eller den myndighet *regeringen* förordnar.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången i fråga om församlingsskatt som påföres på grundval av 1976 års taxering.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1973:433) om skatteutjämningsbidrag

Härigenom föreskrives i fråga om lagen (1973:433) om skatteutjämningsbidrag

dels att i 8, 9, 11, 16 och 17 §§ ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att 2 och 7 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I lagen förstås med

bidragsår det år under vilket skatteutjämningsbidrag utgår, beräkningsår året före bidragsåret,

medelskattkraft antalet skattekronor och skatteören per invånare i riket, beräknat som kvoten mellan å ena sidan skatteunderlaget enligt taxeringsnämnds beslut rörande beräkningsårets taxering till kommunal inkomstskatt med tillägg av bidragsunderlag enligt bestämmelserna om skattebortfallsbidrag och med *avdrag för skatteunderlag avseende sådana intäkter som avses i 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt* och å andra sidan antalet i riket kyrkobokförda invånare vid beräkningsårets ingång.

medelskattkraft antalet skattekronor och skatteören per invånare i riket, beräknat som kvoten mellan å ena sidan skatteunderlaget enligt taxeringsnämnds beslut rörande beräkningsårets taxering till kommunal inkomstskatt med tillägg av bidragsunderlag enligt bestämmelserna om skattebortfallsbidrag och med *justering av skatteunderlag enligt 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt* och å andra sidan antalet i riket kyrkobokförda invånare vid beräkningsårets ingång.

7 §

Skatteunderlaget för landstingskommun och kommun utgöres av antalet skattekronor och skatteören enligt taxeringsnämnds beslut rörande beräkningsårets taxering till kommunal inkomstskatt med tillägg av bidragsunderlag enligt bestämmel-

Skatteunderlaget för landstingskommun och kommun utgöres av antalet skattekronor och skatteören enligt taxeringsnämnds beslut rörande beräkningsårets taxering till kommunal inkomstskatt med tillägg av bidragsunderlag enligt bestämmel-

Nuvarande lydelse

serna om skattebortfallsbidrag och med avdrag för skatteunderlag avseende sådana intäkter som avses i 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt.

Vid beräkning av kommuns skatteunderlag medräknas ej vad som kan anses belöpa på garantibelopp för fritidsfastigheter.

Föreslagen lydelse

serna om skattebortfallsbidrag och med justering av skatteunderlag enligt 2 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling och tillämpas första gången avseende bidragsåret 1977.

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1976-02-26

Närvarande: statsrådet Sträng, ordförande, och statsråden Andersson, Johansson, Holmqvist, Aspling, Geijer, Bengtsson, Norling, Carlsson, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Zachrisson, Leijon, Peterson

Föredragande: statsrådet Sträng

Proposition om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m.

Inledning

En omläggning av inkomstbeskattningen beslöts av 1974 års vårriksdag (prop. 1974:132, SkU 1974:54, rskr 1974:329). De nya bestämmelserna trädde i kraft den 1 januari 1975 och tillämpas första gången vid 1976 års taxering.

Reformen syftar till en lindring av marginaleffekterna för inkomsttagare i mellaninkomstlägena och en skattesänkning för låginkomsttagarna. Den innebär bl. a. att avtrappningen av grundavdragen upphör och att avdraget för löntagarnas sjukförsäkringsavgifter slopas som en följd av att avgifterna förs över på arbetsgivarna. Vid 1976 års taxering är avdragsrätten såvitt gäller anställningsinkomst övergångsvis begränsad till högst 500 kr. Vidare får folkpensionärer vars inkomst inte överstiger 36 000 kr. ett extra avdrag på minst 500 kr.

Genom de ändrade avdragen vid taxeringen påverkar omläggningen den beskattningsbara inkomsten och därigenom det kommunala skatteunderlaget. Effekten för kommunerna blir ett skattebortfall. I prop. 1974:132 uttalade jag (s. 77) att avsikten var att kommunerna skulle få kompensation för skattebortfall på grund av ändrade avdragsregler. Jag sade vidare att det blir naturligt att ta upp de tekniska frågorna rörande kompensation för skattebortfall i samband med anmälan av anslagsbehovet för budgetåret 1976/77. I enlighet härmed har regeringen i prop. 1975/76:100 (bil. 9 s. 125) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till Kompensation till kommuner m. fl. i anledning av 1974 års skattereform för budgetåret 1976/77 beräkna ett förslagsanslag av 750 milj. kr. Jag anhöller nu att få ta upp frågan om kompensation till kommunerna.

Vissa skatteregler

Reglerna om den kommunala inkomstbeskattningen finns främst i kommunalskattelagen (1928:370), KL. För varje skattskyldig bestäms en skatteunderlag för kommunalbeskattningen. För statsbeskattningen bestäms ett särskilt skatteunderlag. Härvid gäller emellertid i huvudsak likartade regler.

Summan av inkomsterna från olika förvärvskällor, minskad med avdrag för kostnader som behövts för att förvärva och bibehålla intäkterna, utgör den skattskyldiges sammanräknade inkomst. Härifrån avgår s. k. allmänna avdrag (46 § KL). Avdrag får under vissa förutsättningar göras också för förlust som hänför sig till tidigare år (förordningen 1960:63 om rätt till förlustutjämning vid taxering för inkomst). Återstoden, ökad med s. k. garantibelopp för fastighet, utgör den skattskyldiges taxerade inkomst.

Den taxerade inkomsten minskas med grundavdrag och extra avdrag för nedsatt skatteförmåga. Återstoden utgör beskattningsbar inkomst (48 och 50 §§ KL). Denna inkomst ligger till grund för skatteberäkningen.

Den kommunala inkomstskatten är proportionell och tas ut med en i viss ordning bestämd andel av den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara inkomsten. Den genomsnittliga kommunala utdebiteringen är för år 1975 25:23 och för år 1976 26:15 kr. per 100 kr. beskattningsbar inkomst.

De ändringar som innefattades i skatteomläggningen berörde, såvitt nu är av intresse, det allmänna avdraget för sjukförsäkringsavgift, grundavdraget och folkpensionärernas extra avdrag för nedsatt skatteförmåga. I detta hänseende innebär bestämmelserna för tiden *före omläggningen* bl. a. följande.

Allmänt avdrag medges för sådan sjukförsäkringsavgift enligt 19 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring som påförts den skattskyldige under året före taxeringsåret (46 § 2 mom. KL).

Grundavdrag på 4 500 kr. medges den som varit bosatt här i landet under större delen av beskattningsåret under förutsättning att den statligt taxerade inkomsten uppgår till högst 30 000 kr. Är inkomsten större reduceras grundavdraget med 20 % av överskjutande belopp. Vid en statligt taxerad inkomst på 52 500 kr. eller högre medges sålunda inte något grundavdrag. Har inkomsttagaren varit bosatt i landet under högst hälften av beskattningsåret jämkas grundavdraget med hänsyn härtill (48 § KL).

Utöver grundavdrag har inkomsttagare i vissa fall rätt till s. k. extra avdrag (50 § 2 mom. KL), nämligen dels när skatteförmågan är väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom m. m., dels när hans inkomst efter skatt på grund av nedsatt arbetsförmåga m. m. understiger existensminimum. Det maximala avdragsbeloppet är i dessa fall 10 000 kr., vid extra avdrag på grund av existensminimum dock med tillägg av 2 500 kr. för varje barn. I fråga om gifta inkomsttagare beräknas de extra avdragen med hänsyn till båda makarnas inkomst- och förmögenhetsförhållanden.

För folkpensionär gäller särskilda regler i fråga om det extra avdraget (50 § 2 mom. fjärde stycket KL). Om hans inkomst till icke obetydlig del utgjorts av folkpension, skall han – om särskilda omständigheter inte för- anleder annat – anses ha rätt till extra avdrag på grund av nedsatt skat- teförmåga. Om han vid sidan av folkpensionen även haft annan inkomst är han berättigad till ett med hänsyn till omständigheterna jämkat avdrag. För makar och i taxeringshänseende likställda skattskyldiga bestäms extra avdrag med hänsyn till båda makarnas inkomst- och förmögenhetsförhål- landen.

Riksskatteverket fastställer anvisningar för beräkning av extra avdrag för folkpensionärer. Enligt anvisningarna, som utformats med ledning av de- partementschefens av riksdagen godkända uttalanden i prop. 1970:70, är avdragets storlek beroende av den till statlig inkomstskatt taxerade inkomst- ens storlek. Principen är att en till statlig inkomstskatt taxerad inkomst, som motsvarar vanlig folkpension jämte pensionstillskott samt en sidoin- komst på 1 500 kr. för ensamstående folkpensionär resp. 2 000 kr. för makar, inte skall medföra beskattningsbar inkomst. När den taxerade inkomsten överstiger dessa beloppsgränser avtrappas det extra avdraget med en tredjedel av överskjutande belopp. Förmögenhetsinnehav beaktas på så sätt att för- mögenhet mellan 50 000 kr. och 80 000 kr. föranleder reduktion av avdraget. Överstiger förmögenheten 80 000 kr. upphör rätten till extra avdrag.

De angivna riktlinjerna innebär att inkomstgränserna för skattefrihet och för avtrappning av det extra avdraget är direkt beroende av folkpensionens storlek och därmed av ändringar i basbeloppet. För varje års taxering fast- ställer därför riksskatteverket nya inkomstgränser.

Efter omläggningen gäller ändrade regler i följande hänseenden.

Anställda inkomsttagare påförs fr. o. m. 1975 års inkomst inte längre ob- ligatorisk sjukförsäkringsavgift för sin anställningsinkomst. Med hänsyn här- till slopas rätten till avdrag för sådan avgift. Vid 1976 års taxering behålles emellertid övergångsvis en avdragsrätt för påförd avgift avseende 1974 års inkomst. Avdragsrätten är maximerad till 500 kr.

I fråga om grundavdragen slopas avtrappningen vid statligt taxerad in- komst som överstiger 30 000 kr. Grundavdraget är alltså nu 4 500 kr. oavsett inkomstens storlek om inkomsttagaren varit bosatt i landet hela beskatt- ningsåret. Vid bosättning i landet under en del av beskattningsåret utgör grundavdraget en tolfedel av 4 500 kr. för varje månad eller del därav som bosättningen varat.

Det extra avdraget för folkpensionärer medges efter omläggningen med minst 500 kr. vid statligt taxerad inkomst upp till 36 000 kr. Vid högre inkomst minskas avdraget med 20 % av överskjutande belopp. När den statligt taxerade inkomsten uppgår till 38 500 kr. bortfaller detta avdrag helt. Minimibeloppet av extra avdrag utgår individuellt för makar och utan hänsyn till förmögenhet.

Skatteomläggningens effekt på det kommunala skatteunderlaget

Genom de ändrade avdragsreglerna påverkar omläggningen det kommunala skatteunderlaget. De nya bestämmelserna innefattar till en del en ökning av skatteunderlaget men till det väsentliga en minskning.

Största betydelsen har slopandet av grundavdragets avrappning vid statligt taxerad inkomst som överstiger 30 000 kr. Stora inkomsttagargrupper ligger nu i de inkomstlägen där grundavdraget före omläggningen medgavs med reducerat belopp eller inte alls. Genom att grundavdraget nu medges med 4 500 kr. även i dessa inkomstlägen blir det kommunala skatteunderlaget betydligt lägre än eljest.

Slopandet av avdraget för löntagarnas obligatoriska sjukförsäkringsavgift verkar emellertid i motsatt riktning. Genom att sådant avdrag inte längre medges blir det kommunala skatteunderlaget högre än eljest. Vid 1976 års taxering medges som nämnts avdrag med högst 500 kr. Borttagandet av avdraget får alltså full effekt först vid 1977 års taxering.

Regeln om minimibelopp för folkpensionärernas extra avdrag innebär att högre avdrag än annars medges för ensamstående skattskyldig i inkomstläget 33 300–38 500 kr. statligt taxerad inkomst och för gift skattskyldig med inkomst under 38 500 kr. då makarnas sammanlagda inkomst överstiger ca 50 000 kr. Inkomstgränserna avser 1976 års taxering. Minsta beloppet 500 kr. medges också i de fall extra avdrag annars inte skulle medges på grund av förmögenhetsinnehav.

Föredraganden

Allmänt

Skattereformen beträffande 1975 års inkomst har lindrat marginalsikten i mellaninkomstlägena och medfört lägre skatt för låginkomsttagarna.

För kommunerna innebär reformen en minskning av skatteunderlaget och av de kommunala skatteinkomsterna. Minskningen uppkommer emellertid först år 1977 med de avräkningsmetoder för kommunalskatten som tillämpas. Frågan har berörts i prop. 1974:132 i vilken förslaget till skattereform lades fram. Jag har där (s. 77) uttalat att kommuner och landsting bör kompenseras för skattebortfall på grund av ändrade avdragsregler. Jag har också i årets budgetproposition (prop. 1975/76:100, bil. 9 s. 125) föreslagit riksdagen att i avvaktan på särskild proposition i ämnet för budgetåret 1976/77 beräkna ett förslagsanslag av 750 milj. kr. till Kompensation till kommuner m. fl. i anledning av 1974 års skattereform. Kompensationen avses utgå till, förutom kommuner och landstingskommuner, även församlingar, pastorat och andra kyrkliga samfälligheter. Den avses tillgodoföras i samband med den löpande avräkningen för kommunalskattemedel.

Kompensationens storlek

Verkningarna på skatteunderlaget av de nya avdragsbestämmelserna är som framgår av den tidigare redogörelsen olika beroende på bl. a. inkomst- och sysselsättningsstrukturen inom de olika kommunerna. Det är emellertid i princip möjligt att för varje kommun, landstingskommun m. fl. beräkna skattebortfallet med stor noggrannhet. Med automatisk databehandling (ADB) kan man beräkna det skatteunderlag som skulle ha förelegat om sjukpenning m. m. inte beskattats, om såväl avdragsrätten för löntagarnas sjukförsäkringsavgift som grundavdragets avtrappning hade behållits och om det extra avdraget för folkpensionärer hade varit oförändrat. Det underlag som därvid erhålls jämförs sedan med det faktiska skatteunderlag som har bestämts vid taxeringen, i förekommande fall justerat med hänsyn till de särskilda reglerna beträffande beskattad sjukpenning m. m. Skillnadsbeloppet läggs till grund för kompensation. För år 1975 kan kompensationsbeloppet beräknas till ca 1 500 milj. kr. Härav bör hälften eller 750 milj. kr. tillgodoföras kommunerna under första halvåret 1977 och resten av beloppet under senare halvåret 1977. Det förfarande jag här angett innebär att skatteunderlaget för varje inkomsttagare justeras individuellt. Förfarandet överensstämmer på det sättet med det som tillämpas vid beräkning av det skatteunderlag som hänför sig till beskattad sjukpenning.

Ändringarna i fråga om skatteunderlaget har också betydelse för beräkningen av de bidrag som utgår enligt lagen (1973:433) om skatteutjämningsbidrag och förordningen (1972:140) om skattebortfallsbidrag. Den nu angivna metoden med justerat skatteunderlag innebär att skatteutjämningsbidragen och skattebortfallsbidragen ej påverkas av de nya skattereglerna.

Beträffande beräkningen av kompensationen föreligger som jag nämnt i princip inga svårigheter såvitt gäller inkomståret 1975. De avdragsfaktorer man då skall beakta är nämligen kända. Jag syftar främst på den obligatoriska sjukförsäkringsavgift som påförts löntagarna på grundval av 1975 års taxering (1974 års inkomst) och som enligt de äldre bestämmelserna skulle ha varit avdragsgill i sin helhet. Denna avgift kan vid beräkningen jämföras med det avdrag som vid taxeringen faktiskt medgetts vid 1976 års taxering (i regel 500 kr.). Skillnadsbeloppet skall vid justeringen minska skatteunderlaget. Det möter inte heller några svårigheter att fastställa i vilken mån grundavdrag eller extra avdrag skulle ha medgetts, om de äldre reglerna hade tillämpats, och jämföra resultatet med den faktiskt bestämda taxeringen. Beträffande de extra avdragen kan en förenklingsvinst göras om man inte beaktar de fall där avdraget vid 1975 års taxering reducerats på grund av förmögenhet. Effekten härav, som tenderar att göra skatteunderlaget lägre än det rätteligen borde ha varit, är dock försumbar.

Problemet uppkommer emellertid för de följande åren. Någon sjukförsäkringsavgift för anställda påförs inte på grundval av 1976 och senare års taxeringar. Man kan då inte utan vidare fastställa med vilket belopp avdrag skulle ha medgetts om äldre bestämmelser alltså tillämpats. Den ökning av kommunernas skatteunderlag som följer av avdragsrättens borttagande kan alltså inte heller fastställas. Det bör anmärkas att sjukförsäkringsavgifterna stigit successivt under senare år och att denna utveckling sannolikt kommer att fortsätta. Tillskottet till det kommunala skatteunderlaget genom avdragsrättens bortfall torde alltså bli större år från år. Vidare har reglerna för folkpensionärernas extra avdrag lagts om fr. o. m. 1977 års taxering (prop. 1975:92, SkU 1975:25, rskr 1975:126, SFS 1975:312). Den jämförelse mellan bestämmelserna före och efter omläggningen som avses ligga till grund för kompensationen blir alltså inte längre rättvisande.

Jag föreslår därför av praktiska skäl att jämförelsen, såvitt gäller avdrag för sjukförsäkringsavgift enligt äldre bestämmelser, hela tiden avser de belopp som har påförts på grundval av 1975 års taxering. Detta innebär en betydande förmån för kommunerna m. fl. Beträffande pensionärernas extra avdrag föreslår jag följande. I fråga om 1976 års taxering räknar man vid beräkning av skatteunderlaget enligt de äldre bestämmelserna upp de extra avdragen med hänsyn till ökade folkpensioner m. m. med tillämpning av de regler som gällde vid 1975 års taxering. Vid tillämpning av de äldre bestämmelserna beaktas inte den reduktion av de extra avdragen som har skett på grund av förmögenhet.

Det tekniska förfarandet

Innan jag redogör närmare för hur kompensationen bör beräknas vill jag i korthet beröra förfarandet vid avräkningen av kommunalskatt och vissa frågor som hänger samman därmed.

För kommunalskatten gäller enligt 72 § kommunallagen (1953:753), Kom. L. följande. Det slutliga beloppet av kommunalskattemedel för visst år utgörs av det skattebelopp som erhålls på grundval av årets utdebitering och taxeringen påföljande år. Förskottsvis utgår emellertid ett belopp som bestäms enligt samma utdebitering men på grundval av närmast föregående års taxering. Förskottet avräknas sedan vid utbetalningen av kommunalskattemedel två år senare.

Då utdebiteringen bestäms tas hänsyn inte bara till beskattningsunderlag, som fastställs vid taxeringen. Enligt lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt beaktas också det skatteunderlag som staten skall tillskjuta enligt lagen (1973:433) om skatteutjämningsbidrag och bidragsunderlaget enligt förordningen (1972:140) om skattebortfallsbidrag. Vidare räknas bort det skatteunderlag som hänförs till beskattad sjukpenning m. m. Dessa justeringar beaktas vid avräkningen av kommunalskattemedel.

Avräkningsförfarandet kan illustreras på följande sätt. Beloppet av kommunalskattemedel år 1977 bestäms på grundval av utdebiteringen för år 1975 och skatteunderlaget vid 1976 års taxering (1975 års inkomster). Från detta belopp avräknas förskott som uppburits under år 1975. Tillägg sker av förskott för år 1977 vilket beräknas på grundval av utdebiteringen för år 1977 och skatteunderlaget vid 1976 års taxering.

Avräkningen handhas av länsstyrelsen som också betalar ut kommunalskattemedlen.

För Stockholms kommun samt för landstingskommuner och församlingar tillämpas ett likartat avräkningsförfarande med stöd av resp. 76 § kommunallagen (1957:50) för Stockholm, 76 § landstingslagen (1954:319) och 84 § lagen (1961:436) om församlingsstyrelse.

För beräkningen av den här aktuella compensationen till kommuner m. fl. föreslår jag följande förfarande.

Då det kommunala beskattningsunderlaget beräknas vid länsstyrelsernas dataanläggningar tas först fram det underlag som grundas på de påförda taxeringarna, minskat med beskattad sjukpenning m. m. Härefter beräknas individuellt för varje inkomsttagare det skatteunderlag som för kommunerna skulle ha fastställts vid taxering enligt bestämmelserna före omläggningen. Skillnaden mellan det underlag som grundas på faktisk taxering exklusive sjukpenning m. m. och det som har beräknats enligt äldre regler tillgodoförs kommunerna utöver det först beräknade underlaget. Tillägg sker också av skatteunderlag enligt bestämmelserna om skatteutjämningsbidrag och skattebortfallsbidrag. Det sammanlagda underlaget redovisas till kommunerna och läggs till grund för deras beslut om utdebitering liksom för avräkningen av kommunalskattemedel. Även förskottsutbetalningarna av kommunalskattemedel beräknas på detta underlag.

Vid beräkningen av det justerade skatteunderlaget kan man vinna betydande praktiska fördelar om vissa mindre schabloniseringar görs. Som jag har förordat i det föregående bör man vid beräkning av extra avdrag enligt reglerna vid 1975 års taxering inte beakta förmögenhet. Vidare är det från förenklingssynpunkt fördelaktigt om man vid beräkningarna kan utgå från taxeringsnämndens beslut på samma sätt som görs inom ramen för systemet för skatteutjämning och skattebortfallsbidrag. De ändringar som sker i högre instans och av lokal skattemyndighet enligt 72 a § taxeringslagen (1956:623) avser både höjningar och sänkningar av underlaget och torde sammantaget inte påverka de nu aktuella beräkningarna nämnvärt. I praktiken innebär det att man utgår ifrån de s. k. rättade sumrabanden och taxeringsbanden som framställs på länsstyrelsernas dataenheter omkring den 25 augusti taxeringsåret.

Tekniskt sett innebär förfarandet att man med hjälp av ADB registrerar tre taxeringar, den ordinarie, den ordinarie minskad med sjukpenning m. m. och den ordinarie justerad med såväl sjukpenning m. m. som de nya reglerna beträffande 1975 års inkomst. Härigenom kan för varje kommun, lands-

tingskommun och församling beräknas hur stor skatt som belöper på den justering av skatteunderlaget som föranleds av 1974 års skattereform.

I fråga om rättelse av länsstyrelsens beslut rörande skatteunderlag i det nu aktuella hänseendet och om besvärsmålet gäller bestämmelserna i 4 och 5 §§ lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan meningshets utdebitering av skatt. Länsstyrelsen kan alltså rätta beslut som på grund av förbiseende blivit uppenbart oriktiga. Talan mot länsstyrelsens beslut förs hos regeringen genom besvär.

S. k. dödsbodefrielse

I detta sammanhang vill jag också föreslå en justering i 72 § Kom.L beträffande s. k. dödsbodefrielse. Enligt 75 § 1 mom. KL kan i vissa fall skattskyldigs dödsbodelägare, som vid den skattskyldiges död varit beroende av honom för sin försörjning, efter framställning helt eller delvis befrias från skyldighet att betala kvarstående eller tillkommande skatt som förfaller till betalning under uppbördstermin som äger rum eller avslutas efter dödsfallet. En förutsättning för befrielse är att ömmande omständigheter föreligger. Befrielse får avse skatt som har påförts den avlidne eller, såvitt angår det beskattningsår varunder dödsfallet inträffade, oskiftat dödsbo efter honom. Befrielse får dock inte avse skatt som påförts på grund av eftertaxering och som rätteligen skulle ha erlagts under uppbördstermin, vilken ägt rum före dödsfallet. Beslut om befrielse meddelas av den skatterätt som har att pröva besvär rörande boets taxering till statlig inkomstskatt. Framställning om befrielse skall göras senast under andra kalenderåret efter dödsåret.

Har dödsbo med stöd av 75 § KL befriats från att erlägga kommunalskatt skall det belopp, som kommunen eljest ägde uppbära av statsverket i kommunalskatt enligt 72 § Kom.L nedsättas i motsvarande mån. Detta iakttages av länsstyrelsen vid den löpande avräkning av kommunalskatt som jag tidigare redogjort för. Liknande bestämmelser finns i 76 § kommunallagen (1957:50) för Stockholm, 76 § landstingslagen (1954:319) och 84 § lagen (1961:436) om församlingsstyrelse.

Skyldigheten att beakta dödsbodefrielserna komplicerar länsstyrelsens avräkningsförfarande i hög grad och drar förhållandevis höga kostnader. Det totala beloppet av allmän kommunalskatt för vilket befrielse medges enligt 75 § KL och som skall avräknas från den kommunalskatt kommunen eljest ägde uppbära av statsverket torde årligen uppgå till ca 1 milj. kr. Detta belopp framstår mot bakgrund av den omfattning statens och kommunens ekonomiska mellanhavanden i andra sammanhang har i dag som obetydligt. Jag föreslår därför av förenklingsskäl att föreskriften att dödsbodefrielse skall beaktas vid avräkningen mellan stat och kommun utgår.

Författningsfrågor

Inom finansdepartementet har upprättats förslag till de författningsändringar som föranleds av vad jag här förordat. Ändringen i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt innebär att man vid beräkning av skatteunderlaget för kommun m. fl. menigheter skall tillämpa de regler som gällde vid 1975 års taxering i fråga om avdrag för sjukförsäkringsavgift enligt 46 § 2 mom. 3), grundavdrag enligt 48 § och folkpensionärers extra avdrag enligt 50 § 2 mom. fjärde stycket KL. En redaktionell ändring i anslutning härtill sker i lagen (1973:433) om skatteutjämningsbidrag. Följdändringar görs också i kommunallagen (1953:753), kommunallagen (1957:50) för Stockholm, landstingslagen (1954:319) och lagen (1961:436) om församlingsstyrelse. I de sistnämnda fyra författningarna utgår vidare bestämmelsen om att dödsbobefrielse skall beaktas vid skatteavräkningen. Beträffande ändringarna i dessa författningar har jag samrått med chefen för kommundepartementet.

Medelsberäkning

Kompensationen för skatteomläggningen den 1 januari 1975 skall utbetalas fr. o. m. år 1977. Under detta år – liksom år 1978 – kommer dock att övergångsvis utbetalas dubbel kompensation. Enligt det gällande systemet för utbetalning av kommunalskattemedel, som jag har redogjort för i det föregående, skall nämligen under år 1977 utbetalas dels slutlig kompensation avseende inkomståret 1975, dels kompensation inom ramen för förskottsutbetalningen av kommunalskattemedel avseende inkomståret 1977. Något tidigare förskott att avräkna finns inte förrän under år 1979. Utbetalningarna av kommunalskattemedel regleras över driftbudgetens inkomstitel Skatt på inkomst och förmögenhet samt socialförsäkringsavgifter m. m. För att den slutliga regleringen av kompensationen skall komma till uttryck i statsbudgeten bör ett särskilt förslagsanslag föras upp på driftbudgetens utgiftssida. Detta redovisningsförfarande överensstämmer med vad som tillämpas beträffande skattebortfallsbidragen i anledning av 1970 års skattereform.

Jag beräknar den sammanlagda storleken av kompensationen som skall utgå under år 1977 till ca 3 000 milj. kr. Härav hänför sig ca 1 500 milj. kr. till kompensation för inkomståret 1975 och ca 1 500 milj. kr. till förskotten för inkomståret 1977. Medelsbehovet på utgiftsanslaget under budgetåret 1976/77 avser utbetalningarna under första halvåret 1977 av den slutliga kompensationen för inkomståret 1975. Detta medelsbehov uppgår till ca 750 milj. kr. Jag föreslår att anslaget för nästa budgetår förs upp med detta belopp.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

dels att antaga förslag till

1. lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt,
 2. lag om ändring i kommunallagen (1953:753),
 3. lag om ändring i kommunallagen (1957:50) för Stockholm,
 4. lag om ändring i landstingslagen (1954:319),
 5. lag om ändring i lagen (1961:436) om församlingsstyrelse,
 6. lag om ändring i lagen (1973:433) om skatteutjämningsbidrag,
- dels att till *Kompensation till kommuner m. fl. i anledning av 1974 års skattereform* för budgetåret 1976/77 under sjunde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 750 000 000 kr.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

